

Muzeul Național
de Istorie a României

Calea Victoriei nr. 12, sector 3, București, 030026
Tel.: 0040 021 315 82 07 Fax: 0040 021 311 33 56
E-mail: direct@mnir.ro Web: <http://www.mnir.ro>

DECIZIA NR. 161 DIN DATA 29.06.2018

Managerul (Director General) gradul I al Muzeului Național de Istorie a României, domnul Dr. Ernest Oberländer-Tarnoveanu, numit prin Ordinul nr. 638/20.12.2016 emis de Ministerul Culturii,

AVÂND ÎN VEDERE:

I. Conflictul de Interese

- (1) Ansamblul circumstanțelor de fapt și atitudinea părtinitoare a Ordinului Arhitecților din România („OAR”), în calitate de organizator al concursului de soluții „Noul MNIR”, față de societatea STARH ARHITECTURA CONSTRUCTII DESIGN SRL („Starh”)– câștigătoarea locului I în urma concursului de soluții, au determinat autoritatea contractantă Muzeul Național de Istorie a României („MNIR”) să investigheze legalitatea procedurii de achiziție derulată și raportarea opiniei publice și a celorlalți membri ai profesiei de arhitect față de modalitatea de derulare a acestei proceduri de achiziție.
- (2) Această analiză aprofundată a elementelor situației de fapt a fost inițiată ca urmare a faptului că OAR, în calitate de furnizor de servicii de achiziție, care a acționat în numele MNIR pentru organizarea concursului de soluții, calitate care îi atribuia obligația de a rămâne imparțial față de orice concurent și ofertant, a inițiat dosarul nr. 4335/3/2017 pentru a obliga MNIR la încheierea unui contract cu societatea Starh, acționând practic în numele și în interesul câștigătorului concursului de soluții.
- (3) Această atitudine a creat suspiciuni în cadrul membrilor profesiei de arhitect, punându-se la îndoială legalitatea procedurii de achiziție publică. Astfel, în cadrul Conferinței Naționale Extraordinare a OAR din 28 octombrie 2017 unul din participanți a ridicat întrebarea: *„de ce s-a ajuns la o situație nemaiîntâlnită de mine nici în Europa măcar, ca un consultant pentru concursuri, care încheie un contract cu un beneficiar, să ajungă să dea în judecată, în solidar cu câștigătorul unui concurs, pentru că acesta nu dorește... de ce s-a adus la acest litigiu care este de neîntâlnit, având în vedere că totuși un consultant semnează un contract cu o autoritate achizitoare, ca să-i reprezinte interesele?”*¹.

¹Conform stenogramei Conferinței Naționale Extraordinare disponibilă la <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:zctNqQHAdeg:oar.archi/download/public/stenogra>

-
- (4) Evidențiindu-se astfel aparența unui conflict de interese în cadrul opiniei publice, MNIR în calitate de autoritate contractantă a procedat la examinarea aprofundată a tuturor elementelor de fapt pe care le vom evidenția în continuare, ajungându-se la concluzia, în baza legislației naționale și europene, că există un conflict de interese, nu doar aparent, ci și real.
- (5) Astfel, potrivit Părții 11 Capitolul 1 Secțiunea 3.2.2. litera C) din Hotărârea de Guvern nr. 901 din 27 octombrie 2015 privind aprobarea Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice:

„Un conflict de interese se referă la situația în care imparțialitatea și obiectivitatea unei decizii a autorității contractante sunt sau pot fi percepute ca fiind compromise de un interes personal deținut sau încredințat unei anumite persoane. Interesele personale relevante pot fi de natură financiară sau nonfinanciară și pot privi o relație personală ori de familie sau apartenențe profesionale (inclusiv printr-un al doilea loc de muncă, funcții în afara organizației, posturi sau funcții deținute anterior) și alte activități relevante în afara organizației.

Pentru menținerea încrederii opiniei publice în activitățile autorității contractante, protejarea personalului său față de suspiciuni nejustificate și, mai larg, menținerea încrederii în sistemul de achiziții publice sunt importante nu doar independența și imparțialitatea reale, ci și percepția cu privire la aceste două elemente. Așadar, simpla aparență a unui conflict de interese trebuie să fie prevenită și evitată, chiar dacă se dovedește că nu este fondată.” (s.n.)

- (6) În ceea ce privește prezenta procedură de achiziție, există un conflict de interese ca urmare a faptului că membrii echipei câștigătoare Florian Stanciu și Iulia Stanciu fac parte din conducerea OAR care este un furnizor de servicii de achiziție și care a acționat în numele autorității contractante.
- (7) Astfel, juriul din cadrul concursului de soluții „Noul MNIR” a desemnat ca fiind câștigător proiectul firmei Starh. Printre coautorii principali ai proiectului sunt enumerați arh. Iulia Stanciu și arh. Florian Stanciu, aceștia fiind și reprezentanții firmei Starh care au participat ulterior la toate discuțiile și negocierile purtate cu această societate.
- (8) Doamna Iulia Stanciu a devenit vicepreședinte al OAR la data de 21 martie 2016 pe durata concursului de soluții, anterior luării deciziei juriului și depunerii proiectelor. De asemenea, domnul Florian Stanciu face parte din conducerea OAR, făcând parte din Consiliul Național al OAR începând cu anul 2014.
- (9) Or, în procedura de achiziție OAR a avut calitatea de furnizor de servicii de achiziție în numele MNIR, autoritate contractantă. În acest sens, chiar la redactarea Regulamentului de concurs nr. 545 a participat doamna Ana Maria Zahariade vicepreședinte OAR.

- (10) De asemenea, vicepreședinții OAR Ștefan Ghenciulescu și Ana Maria Zahariade fac parte alături de Iulia Stanciu și Florian Stanciu din personalul didactic al Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”.
- (11) În plus, astfel cum reiese din raportul comisiei tehnice a concursului de soluții din data de 15.06.2016, la lucrările comisiei a participat Ana Maria Zahariade, Vicepreședinte OAR, colegă în conducerea OAR cu arh. Iulia Stanciu.
- (12) Subliniem că funcțiile deținute de coautorii proiectului câștigător sunt funcții reprezentative și de conducere ale OAR.
- (13) Aceste aspecte de fapt compromit imparțialitatea și independența OAR în contextul procedurii de achiziție și reprezintă elemente obiective care conduc la reținerea unui conflict de interese.
- (14) În același sens, Curtea de Justiție a Uniunii Europene („CJUE”) a statuat în cauza C-538/13 eVigilo Ltd împotriva Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos Viglio (eVigilo) că:

"Elemente ca afirmațiile din litigiul principal referitoare la legăturile existente între experții numiți de autoritatea contractantă și specialiștii întreprinderilor cărora li s-a atribuit contractul, în special împrejurarea că aceste persoane lucrează împreună în cadrul aceleiași universități, că aparțin aceluiași grup de cercetători sau că au legături de subordonare în cadrul acestei universități, dacă se dovedesc a fi adevărate, constituie astfel de elemente obiective care trebuie să conducă la o examinare aprofundată din partea autorității contractante sau, după caz, din partea autorităților de control administrative ori jurisdicționale".

- (15) În plus, prin Regulamentul de concurs s-a prevăzut la punctul nr. 2.1.4 că nu au dreptul să participe la concurs „rudele până la gradul trei inclusiv ale persoanelor mai sus menționate, precum și persoanele care aparțin oricărei organizații cu care cei de mai sus sunt asociați ca persoane în funcții de conducere, funcționari sau consilieri”.
- (16) Printre persoanele enumerate „mai sus” se identifică și „membrii echipei de elaborare a temei și a regulamentului, inclusiv consultanții de specialitate”. În cazul de față, la elaborarea temei de concurs a participat și doamna arh. Ana Maria Zahariade, vicepreședinte al OAR. La concursul de soluții a participat și doamna arh. Iulia Stanciu, devenită în timpul concursului vicepreședinte al OAR.
- (17) În aceste condiții, astfel cum s-a stabilit în jurisprudența CJUE pronunțată în procedura întrebărilor preliminare, precum și în HG nr. 901/2015, existența unui conflict de interese aduce o atingere gravă principiilor transparenței, nediscriminării și egalității de tratament prevăzute atât în art. 2 alin. (2) lit. a), b) și d) din OUG nr. 34/2006.
- (18) Or, potrivit art. 209 alin. (1) lit. c) din OUG nr. 34/2006, atunci când autoritatea constată că abateri grave de la prevederile legislative afectează procedura de atribuire, are obligația de a anula procedura de achiziție.

(19) Sunt considerate abateri grave potrivit art. 209 alin. (4) lit. b) din OUG nr. 34/2006 cazurile în care pe „*parcursul analizei, evaluării și/sau finalizării procedurii de atribuire se constată erori sau omisiuni, iar autoritatea contractantă se află în imposibilitatea de a adopta măsuri corective fără ca acestea să conducă la încălcarea principiilor prevăzute la art. 2 alin. (2) lit. a)-f)*”.

(20) Prin urmare, pe parcursul procedurii de atribuire a intervenit existența unui conflict de interese care nu poate fi corectat fără a se încălca principiile prevăzute la art. 2 alin. (2) lit. a)-f) din OUG nr. 34/2006. În acest context, autoritatea contractantă MNIR are obligația de a exercita un rol activ în aplicarea acestor principii de atribuire care stau la baza înseși esenței legalității unei proceduri de achiziție, precum și obligația de a anula procedura de atribuire, potrivit art. 209 alin. (1) lit. c) raportat la art. 209 alin. (4) lit. b) din OUG nr. 34/2006.

II. Încălțările documentației procedurii de către Starh care au devenit evidente în cursul derulării procedurii negocierii

(21) Ca urmare a Sentinței Civile nr. 3572/2017 a Curții de Apel București, MNIR a derulat cu Starh procedura negocierii în perioada 13 decembrie 2017 - 25 iunie 2018.

(22) În cursul negocierilor a devenit evident că soluția Starh nu respectă nici documentația inițială a procedurii și nici legislația privind protejarea patrimoniului precum nu respectă nici legislația și documentația în materie de urbanism, aceste încălcări fiind confirmate chiar de către Starh/furnizorii pe care Starh i-a cooptat pentru a-și modifica soluția.

II.1 Cu privire la tema de concurs și cerințele esențiale ale acesteia

(23) Starh a confirmat încă de la începutul negocierilor că „*părțile, în cadrul negocierilor și până la finalizarea proiectului, se vor raporta doar la documentația aferentă anunțului de participare nr. 273 din data de 02.02.2016*”, documentație din care face parte și tema de concurs.

(24) Cu toate acestea, deși Comisia de Negociere i-a solicitat în mod repetat firmei Starh în cadrul negocierilor să arate cum va asigura în execuția contractului respectarea cerințelor temei de concurs privind expunerea, protejarea și siguranța patrimoniului, climatizarea curții interioare, prevenirea agresiunilor naturale și umane asupra patrimoniului cultural expus, folosirea permanentă a spațiilor expoziționale, prezentarea unitară a copiei Columnei lui Traian, asigurarea eficienței economice, securizarea spațiului în caz de necesitate etc., Starh nu numai că nu a clarificat/confirmat că aceste cerințe vor fi respectate, ci chiar a răspuns că „*trebuie făcută din acest moment clar distincția între tema care a stat la baza concursului (TC) și tema pentru proiectare (TP)*” și că MNIR „*esențializează la infinit și nerezonabil tema și patrimoniul*”.

(25) Devenind evident în cursul negocierilor că soluția Starh nu respectă cerințele MNIR, cerințe incluse în documentația aferentă anunțului de participare nr. 273/02.02.2016 și acceptate de toți participanții la concurs, Starh și-a modificat în cursul negocierilor soluția arhitecturală, în colaborare cu o altă firmă (Mott MacDonald).

- (26) MNIR a analizat soluția modificată propusă de Starh și a constatat că nici aceasta nu respectă cerințele temei de concurs, deși modificarea soluției din punct de vedere arhitectural în cursul negocierilor încălca oricum art. 4.2.2 al Regulamentului de Concurs.
- (27) Chiar colaboratorul Starh, Mott MacDonald, recunoaște că o multitudine de cauze pot duce la deteriorarea și/sau distrugerea pieselor expuse: infiltrații de apă, dăunători, contaminare, acțiune criminală, aspecte pe care o curte interioară parțial acoperită și deschisă permanent (precum cea din soluția Starh inițială dar și din soluția Starh modificată) **nu le poate rezolva**. În privința îndeplinirii cerințelor legate de climatizarea spațiului curții interioare în condițiile în care acesta rămâne unul deschis, același Mott MacDonald precizează că este necesară determinarea condițiilor de expunere prin „*modele avansate de modelare termică și CFD pentru a analiza comportamentul spațiilor pe tot parcursul anului*”, fiind astfel evident că nici măcar prin soluția modificată nu sunt îndeplinite cerințele documentației inițiale, fiind necesare studii suplimentare, cu costuri suplimentare, menite să verifice dacă Starh poate respecta aceste cerințe.
- (28) În aceste condiții, constatându-se pe de o parte caracterul obligatoriu pentru MNIR a deciziei juriului de a desemna câștigătoare soluția Starh, pe de altă parte nerespectarea evidentă a cerințelor temei de concurs de către această soluție, cerințe obligatorii pentru toți participanții și esențiale pentru atingerea obiectivelor stabilite de MNIR pentru acest contract, MNIR constată imposibilitatea încheierii contractului, precum și *erori sau omisiuni pe parcursul analizei, evaluării și/sau finalizării procedurii de atribuire, iar autoritatea contractantă se află în imposibilitatea de a adopta măsuri corective fără ca acestea să conducă la încălcarea principiilor prevăzute la art. 2 alin. (2) lit. a)-f) din OUG 34/2006. În acest context, autoritatea contractantă MNIR are obligația de a anula procedura de atribuire, potrivit art. 209 alin. (1) lit. c) și art. 209 alin. (4) lit. b) din OUG nr. 34/2006.*

II.2 Cu privire la cerințele legislației și documentației de urbanism

- (29) Procentul de Ocupare a Terenului (POT) maxim admis pentru terenul pe care se găsește clădirea MNIR este de 80%, însă POT-ul soluției inițiale Starh este de 93,01 %, conform datelor transmise de Starh în cursul negocierilor și analizei MNIR, precum și Punctului de Vedere emis de expertul tehnic judiciar în specializarea „Arhitectură” Ponea Mădălina-Eugenia, nr. intrare MNIR 6891/28.06.2018. Totodată, POT-ul soluției Starh astfel cum a fost modificată în cursul negocierilor este de 100%, potrivit declarației Starh din cursul negocierilor.
- (30) Este evident că MNIR nu poate încheia un contract pentru o soluție de proiectare desemnată câștigătoare care nu poate fi implementată, deoarece încălcă parametrii urbanistici existenți, **această imposibilitate fiind stabilită deja de Curtea de Apel București prin Decizia nr. 3572/21.09.2017:**

„Curtea nu va putea interpreta voința reală a autorității nici prin raportare la certificatul de urbanism depus la dosarul cauzei de aceasta, emis la data de 17.07.2015, din care rezultă intenția de a modifica PUZ prin HCGMB, având în

vedere că situația juridică și de urbanism opozabilă candidaților era cea de la momentul publicării documentației de concurs, iar nu o eventuală situație ulterioară, a cărei reglementare cade în sarcina unui terț de întreaga procedură, respectiv CGMB.

În acest sens, Curtea va observa că deși prin documentație se face referire la posibilitatea modificării PUZ prin HCGMB, o astfel de modificare nu a fost nici până în prezent realizată, astfel că în ipoteza în care ar fi fost premiat un proiect ce prevedea acoperirea totală a curții interioare (ocupantul locului III spre exemplu) autoritatea s-ar fi văzut pusă în imposibilitatea semnării contractului, dat fiind că acoperirea totală a curții interioare nu putea fi realizată decât cu încălcarea documentației de urbanism în vigoare (care prevedea un POT maxim de 80%).” (s.n.)

- (31) Astfel, și din acest punct de vedere MNIR se regăsește în imposibilitatea de încheiere a contractului, potrivit în tezei a II-a a art. 209 alin. (1) lit. c din OUG 34/2006, motiv pentru care se impune anularea procedurii.
- (32) În plus, se are în vedere și Raportul asupra negocierii contractului de proiectare pentru Noul MNIR nr. 6820/27.06.2018 emis de către Comisia de Negociere, precum și celelalte documente care au fost avute în vedere de Comisie la emiterea acestui raport.

În baza art. 10 alin. (2) din regulamentul de Organizare și funcționare a Muzeului Național de Istorie a României aprobat prin Ordinul nr. 2617/12.09.2014 emis de Ministerul Culturii, emite următoarea:

DECIZIE

ART. 1 În baza art. 209 alin. (1) lit. c) teza I raportat la art. 209 alin. (4) lit. b) din OUG nr. 34/2006 precum și în baza art. 209 alin. (1) lit. c) teza a II-a din OUG nr. 34/2006 dispun anularea procedurii pentru atribuirea contractului de achiziție publică Noul MNIR, începută la 02.02.2016, în întregime.

ART. 2 Decizia va fi comunicată Starh, OAR, UIA, președintelui comisiei de negociere și experților cooptați și tuturor firmelor participante. De asemenea, decizia va fi publicată în SEAP.

ART. 3 Prezenta decizie este întocmită în 2 (două) exemplare originale, fiind comunicată conform legii prin Secretariatul părților implicate prin exemplare xerox, conforme cu originalul.

Spre comunicare,

Manager
Dr. Ernest Oberländer-Tarnoveanu